

SURUN KOHDATESSA

*Ihmisen elin aika on niin kuin ruohon:
kuin keldon kukka hän kukoistaa,
ja kun tuuli käy yli,
ei häntä enää ole eikä hänen asuinsijansa häntä tunne.
Mutta Herran armo pysyy ajasta aikaan.*

Psalmi 103

Miten järjestän hautauksen

Sanomakellojen soudessa

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi

Sydämellisesti tervehdin Sinua, joka aivan äskettäin olet menettänyt läheisesi. Kotiseurakuntamme kirkossa tapaam tervehtiä koolla olevaa seurakuntaa toivottamalla "Jumalan armoa ja rauhaa". Tähän toivotukseen lisään nyt myös sanan "Jumalan lohdutusta". Apostoli kirjoittaa: "Kaiken lohdutuksen Jumala, joka lohduttaa meitä kaikessa ahdistuksessamme" (2 Kor 1:3-7).

Sinulla ja läheisilläsi on nyt surun aika. Kyyneleet eivät kysy lupaa eikä niiden tarvitsekaan. Ei ole tarvis yrittää unohtaa, tukahduttaa tai kätkeä surua. On aika itkulla ja on aika naurulla (Saarnaaja 3:4). Rakkaan ihmisen kuolema tulee jollekin aivan yllättäen. Suru syöksyy silloin vastaan niin kuin vesimassa avatuista tulvaporsteista. Sen alle pelkää nääntyvänsä. Joku toinen on alkanut surutyönsä jo silloin, kun vakavan sairauden ensioireet ilmenivät. Aavistit, että purot kasvaisivat kuolemanvirraksi. Nyt seisot tuon virran äärellä ja ihmettelet, miten voin kestää kaipauksen ja ikävän. Itke itkusi pois. Älä jätä itkemättä.

Sanomakellot soivat. Miten niiden sointi tuntuukaan niin herkältä ja juhlalliselta! Kotikirkon ulkopuolella ovat ihmiset ja häly. Eivät tiedä ohikulkevat, kenelle kellot soivat. Ne soivat Sinun rakkaallesi. Kellojen äänen kuulevalle kaupungin kansalle ne kertovat sen, että joku on kuollut ja oma vuoro on yhtä lähempänä. Sinulla kellojen sointiin sekoittuvat kiitollisuus rakkaasi kanssa kuljetusta yhteisestä matkasta, särkyneen sydämen kipu kuoleman tuomasta erosta ja arasti häivähtävä toivo jälleennäkemisen mahdollisuudesta. Kaikki kirkonkellot saavat sointinsa Beethovenin joulu-kelloista. Jumala ei ole unohtanut. Hän antoi Vapahtajan. Tiedät, että kellotapulissa vielä kellojenkin yläpuolella on jotakin: siellä on risti. Jokainen risti muistuttaa Jeesuksen rististä. "Maan matkaltain kun lähden, en lähde peljäten. Sun ristinpuusi tähden mä oon niin turvainen." Jätät rakkaasi ja jätät itse Jeesuksen siunaavien käsiensä alle.

Keijo Rainerma

YHTEYDENOTTO KIRKKOHERRANVIRASTOON

Kankaanpään seurakunnan kirkkoherranvirasto on avoinna maanantaista perjantaihin 8 - 13 ja torstaina 8 - 15, puhelin 044 7133569. Honkajoen seurakuntatoimisto on avoinna keskiviikkoisin klo 9 - 15 ja Jämijärven seurakuntatoimisto tiistaisin klo 9 - 15.

KIRKKOHERRANVIRASTOSSA SOVITAAN

- hautausaika ja -paikka
- hautaan siunaamisen toimittava pappi
- kanttori
- muistotilaisuuden aika ja paikka
- sanomakellojen soittaminen
- kuolleiden muistaminen jumalanpalveluksessa

HAUTAUSAIKA

Hautaukset toimitetaan arkipäivinä, tavallisimmin perjantaisin ja lauantaisin. Siunausajat ovat Kankaanpäässä perjantaina klo 12.30, 14 ja 15.30 sekä lauantaina klo 10, 11.30, 13 ja 14.30. Jämijärvellä ja Honkajoella hautausajat ovat perjantaina klo 13 ja lauantaina klo 10 ja 14. Siunaaminen voidaan toimittaa myös hautausjumalanpalveluksessa kirkossa sunnuntaina klo 10.

HAUTAAN SIUNAAMISEN PAIKKA

Hautaan siunaaminen toimitetaan kappelissa tai kirkossa. Jos siunaus tapahtuu Kankaanpään kirkossa, hautaustoimisto hoitaa vainajan kuljetuksen kirkkoon ja kirkosta hautausmaalle, jos hautaus on vanhalla hautausmaalla, omaiset sopivat kuljetuksen. Honkajoella ja Jämijärvellä omaiset kantavat vainajan kirkkoon. Hautaan siunaaminen voidaan toimittaa myös avoimen haudan äärellä, kun arkku on laskettu hautaan.

YHTEYS SIUNAAVAAN PAPPIIN

Kankaanpään seurakunnan jäsenen hautaan siunaamisen toimittaa ensisijaisesti Kankaanpään seurakunnan pappi. Mikäli omaiset haluavat kutsua jonkun muun kuin oman seurakunnan

papin toimittamaan hautaan siunaamisen, he vastaavat tällöin järjestelyistä ja esimerkiksi matkakuluista.

Papin kanssa käydään siunauskeskustelu joko vainajan omaisten kotona tai seurakunnan tiloissa. Siunauskeskustelun aika ja paikka sovitaan papin kanssa. Siunauskeskustelussa keskustellaan vainajan elämän vaiheista ja kuoleman kohtaamisesta. Myös siunaus- ja muistotilaisuuden järjestelyistä sovitaan siunauskeskustelussa.

Kirkkoon kuulumaton henkilö voidaan siunata hautaan, jos omaiset tai muut vainajan hautauksesta huolehtivat henkilöt sitä pyytävät. Siunausta ei kuitenkaan toimiteta, jos se on vastoin vainajan vakaumusta tai vainaja on selvästi ilmaissut tahovansa toisin.

MUSIIKISTA SOVITAAN KANTTORIN KANSSA

Siunaustilaisuuden musiikista vastaa kanttori. Kanttorin tai papin kanssa sovitaan henkilökohtaisesti alku- ja loppumusii- kista ja virsistä. Omaiset voivat valita tilaisuuteen 2-3 virttä. Muusta esitettävästä musiikista (yksinlaulu, kuorolaulu, soitinmusiikki) ja mahdollisista säestyksistä sovitaan kanttorin kanssa hyvissä ajoin ennen siunaustilaisuutta. Siunaustilai- suus on jumalanpalveluksen luonteinen ja siksi hengellinen musiikki on tilaisuuteen sopivaa. Myös muistotilaisuuden mu- siikista, virsien säestyksistä jne. on hyvä sopia etukäteen.

Kanttori Risto Raikaslehto
p. 044 7133541

Kanttori Marita Raikaslehto
p. 044 7133540

Kanttori Heikki Havi
p. 040 804 9642

SANOMAKELLOT

Kun vainaja on tuotu kylmiöön, soitetaan sanomakellot. Sano- makellojen soittamisesta sovitaan kirkkoherranvirastossa. Sa- nomakellot kuunnellaan kirkossa sisällä tai kirkkopihassa. Virsikirjan liiteosassa on ”Rukous sanomakellojen soidessa”.

YHTEYDENOTTO HAUTAUSMAAN TOIMISTOON

Kankaanpään seurakuntapuutarhurin toimisto sijaitsee hautausmaan huoltorakennuksessa, Kappelikatu 19. Toimisto on avoinna arkisin klo 8 - 15.30.

Seurakuntapuutarhuri Seija Salo puh. 044 7133550
Erityisammattimies Hannu Ranne puh. 044 7133551
Honkajoen ja Jämijärven toimistosihteeri Saija Alahonko
p. 0400 919118, sekä Jämijärvellä suntio Pasi Pitkäranta
p. 040 8049645.

HAUTAPAIKASTA SOPIMINEN

Kankaanpäässä seurakuntapuutarhurin toimistossa sovitaan hautapaikasta, haudan kaivamisesta, havutuksesta ja peittämisestä. Honkajoella ja Jämijärvellä hautapaikasta sovitaan kappeliin toimistoissa. Haudan hoitamisesta vastaavat omaiset. Haudanhoito voidaan antaa myös seurakunnan tehtäväksi. Hautamuistomerkkiin (hautakivi) liittyvistä asioista voi keskustella seurakuntapuutarhurin kanssa. Ennen muistomerkin valmistamista on tärkeää varmistaa, että se on hautausmaan käyttösuunnitelman mukainen.

YHTEYDENOTTO HAUTAUSTOIMISTOON

Helpoin tapa hautajaisten järjestämiselle on ottaa yhteys valitsemaanne hautaustoimistoon, joka luotettavasti ja asiantuntevasti ryhtyy hoitamaan hautaukseen liittyviä asioita. Hautaustoimistossa valitaan arkku ja tarvittaessa urna. Hautaustoimisto huolehtii vainajan pukemisesta, arkkunlaitosta ja tarpeellisista kuljetuksista.

KUOLINILMOITUS VOI OLLA HAUTAJAISKUTSU

Kuolinilmoitus on tapana julkaista paikkakunnan sanomalehdessä. Jos ilmoitus on samalla kutsu hautajaisiin, on aika ja paikka syytä kertoa selvästi. Jos kuolinilmoitus julkaistaan hautauksen jälkeen, voidaan samalla kiittää osanotosta. Ilmoitusteksti jätetään hyvissä ajoin lehden ilmoituskonttoriin, josta saa apua myös ilmoituksen laadintaan.

MUISTOTILAISUUDEN JÄRJESTÄMINEN

Omaiset järjestävät yleensä muistotilaisuuden, joka voidaan pitää joko kotona tai muussa sopivassa paikassa. Tilaisuus voidaan järjestää esim. Hakoniemen leirikeskuksessa (n. 150 paikkaa), Honkajoella seurakuntatalossa (n. 80 paikkaa) ja Jämijärvellä seurakuntakodilla (n. 100 paikkaa) tai Vanhassa pap-pilassa (n. 30 paikka).

Hakoniemen varaukset tehdään suoraan numerosta
Hakoniemen leirikeskus p. 044 7133553

Vainajan omaiset tai heidän pyytämänsä henkilöt toimivat muistotilaisuuden isäntinä. Muistotilaisuuteen sopivaa ohjelmaa ovat esimerkiksi lyhyet puheenvuorot, joihin liittyy muistoja vainajasta, muistoadressien lukeminen, musiikki ja yhteislaulut.

SURULIPUTUS

Yleisen tavan mukaan kuolinpäivänä liputetaan vainajan kodissa ja usein myös työpaikalla. Hautauspäivänä voidaan myös liputtaa. Kaikkina vuodenaikoina liputus alkaa aikaisintaan kello 8 ja päättyy auringon laskiessa, kuitenkin viimeistään kello 21.

SIUNAUSTILAISUUDEN JÄRJESTELYT

VAATETUS SIUNAUSTILAISUUDESSA

Asiallinen, hautausstilaisuuteen sopiva vaatetus. Mustia vaatteita ei edellytetä edes omaisilta. Sopiva saapumisaika on noin *15 minuuttia* ennen tilaisuuden alkua. Honkajoella ja Jämijärvellä kantajien tulisi olla *n. 30 minuuttia* ennen tilaisuutta paikalla viemässä vainaja kirkkoon. Näin edellä olevan hautausstilaisuuden päättymisen tai tilaisuuden alkamisen odotus ei tule liian pitkäksi.

LÄHDETTÄESSÄ KANTAMAAN

Arkun kantamiseen tarvitaan kuusi henkilöä. Omaiset sopivat ennen siunaustilaisuutta kantajista ja heidän järjestyksestään. Kantajat asettuvat päätösvirren jälkeen (päällysvaatteisiin puukeutuneina) arkun molemmin puolin, hiljentyvät lyhyesti (ja laittavat lakin päähän). Loppusoiton aikana arkku kannetaan ulos saattovaunun päälle ja saattoväki seuraa kantajia.

Saattovaunuissa arkku siirretään haudalle, jonne hautauksen ohjaaja yhdessä papin kanssa kulkee edellä. Arkku lasketaan ohjaajan opastuksella hautaan. Arkkua laskettaessa hautaan miespuoliset saattajat ottavat lakin pois päästä, mutta kantajat tekevät sen vasta, kun arkku on laskettu hautaan ja jäätyään hetkeksi seisomaan haudan äärelle.

Kukkia tai multaa voi tässä vaiheessa pudottaa arkulle. Haudan päälle laitetaan hautakate, jolle kukkalaitteet lasketaan. Jos kukat on laskettu sisällä, riittää se, että kukat viedään hautakummulle.

Ohje kantoliinan käyttöön

Kantoliina viedään pään yli, selän takaa (ei niskan/kaulan ympäri) uloimmalle olkapäälle. Notkista hieman polviasia, vedä kantoliina kireälle ja ota liinasta kiinni tukevasti.

VALOKUVAUS

Mahdollinen valokuvaus tai videokuvaus eivät saa häiritä siunaustilaisuuden rauhaa. Valokuvaamisen voi antaa yhden asiansa osaavan henkilön hoidettavaksi. Videokuvauksesta on sovittava papin ja kanttorin kanssa.

KUKKIEN LASKEMINEN

Kukat lasketaan joko sisällä tai haudalla. Jos kukat lasketaan sisällä, joko ennen siunaamistoimitusta tai sen jälkeen, on siitä sovittava aikaisemmin papin kanssa. Haudalla tapahtuvan kukkien laskemisen ja päätösvirren jälkeen joku omaisista voi esittää saattoväelle kutsun muistotilaisuuteen. Seurakunnalla on oikeus poistaa kukkalaitteet 14 päivän kuluttua hautaamisesta.

KUOLLEIDEN MUISTAMINEN JUMALANPALVELUKSESSA

Ellei erikseen toisin sovita, seurakuntamme jäsenen kuolemassa ilmoitetaan Kankaanpään kirkossa ja lisäksi, jos vainaja on ollut Honkajoelta tai Jämijärveltä ao. kirkossa, hautausta seuraavana sunnuntaina klo 10 jumalanpalveluksessa saarnan jälkeen esirukouksen yhteydessä. Vainajan omaiset ovat mahdollisuuksiensa mukaan silloin jumalanpalveluksessa ja voivat nousta seisomaan, kun heidän omaisensa nimi luetaan. Sei-

saallaan viivytään nimiä seuraavan musiikin ja rukouksen ajan siltä osin kuin se koskee vainajia ja heidän omaisiaan.

HAUTAJAISTEN JÄLKEEN

UURNAN MAAHAN KÄTKEMINEN

Tuhkauksen jälkeen tuhka pannaan maatuovasta aineesta tehtyyn uurnaun. Omaisten niin halutessa, seurakunta voi säilyttää tiloissaan uurnaa, kunnes se lasketaan hautaan. Seurakunnan puolesta tilaisuudessa on henkilö, joka opastaa uurnan haudalle viemisessä ja kätkemisessä. Yleensä tällöin ovat läsnä vain lähimmät omaiset. Uurnaa maahan kätettäessä virsikirja tarjoutuu hyväksi avuksi. Kirjan loppuliitteessä on otsikon ”Maahan kätkeminen” alla raamatunkohta ja rukous, jotka kuka tahansa läsnä olevista voi lukea.

Hautausmailla on erikseen alueet sekä uurnahautaukselle että tuhkan sirottelulle, uurna voidaan laskea myös vanhoihin sukuhautoihin.

HAUDAN HOITO

Hautauksen jälkeen haudan hoitokuntoon saattaminen tapahtuu seurakunnan toimesta. Seurakunta hoitaa hautausmaan nurmikot myös hautojen päältä. Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuna. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija ellei toisin ole sovittu. Haltija voi myös sopia, että seurakunta ottaa korvauksesta määrääjäksi vastatakseen haudan hoitovelvollisuudesta. Haudanhoitosopimuksen voi tehdä yhdeksi, viideksi tai kymmeneksi vuodeksi, asiasta sovitaan seurakuntapuutarhurin kanssa.

MUISTOMERKKI

Muistomerkin tulee olla sopusoinnussa hautausmaalle pystytettyihin muistomerkkeihin nähden. Muistomerkin on sovittava mitoiltaan haudan tai hautapaikkojen sisäpuolelle ja muistomerkin molemmille puolille on jätävä vähintään 10 cm vapaa tilaa. Muistomerkki saa olla enintään 150 cm korkea. Ennen muistomerkin hankkimista on ehdotuksesta hyvä neuvotella

seurakunnan edustajan kanssa. Kaikki uudet muistomerkit tulee hyväksyttävä seurakunnalla, ennen kuin niitä ryhdytään valmistamaan. Jokaisesta uudesta hautamuistomerkestä lähetetään seurakunnan hautaustoimesta vastaavalle henkilölle hyväksymislomake, joka sisältää muistomerkin piirustuksen, mitat, materiaalit, tekstityylin ja vainajan henkilötiedot sekä kiviveistämön yhteystiedot. Kirkkoneuvosto voi painavista syistä antaa luvan poikkeavan muistomerkin asettamiseen haudalle.

TUKEA SURUTYÖSSÄ

Hautajaisten jälkeen elämä jatkuu, mutta toisenlaisena. Tätä aikaa kutsutaan suruajaksi. Hautaustilaisuus järjestelyineen on osa surutyötä. Surua ja itkua ei tule tukahduttaa. Läheisten ihmisten tuki, puhuminen, aika ja Raamatun tuoma ylösnousemuksen ja jälleennäkemisen toivo antavat voimavaroja surun kantamiseen. Seurakuntamme kaikki työntekijät ovat käytettävissä henkilökohtaista keskustelua varten.

Erytisesti rohkaisemme surevaa ottamaan yhteyttä siunaavaan pappiin ja diakoniatyöntekijöihin. Työntekijän voi kutsua kotiin tai hänet voi tavata seurakunnan tiloissa. Pappi voi myös jakaa yksityisesti ehtoollisen surevalle omaiselle. Myös muistoseurat voi järjestää esimerkiksi vuosi vainajan kuolinpäivästä.

Seurakunnassa järjestetään myös sururyhmiä, joihin voi ilmoittautua soittamalla papeille tai diakoniatyöntekijöille. Näissä ryhmissä käydään läpi surun eri vaiheita ja jaetaan kokemuksia läheisen ihmisen menettämisestä.

Papit

Ahti livonen

Taina Karvonen

likka Kyllönen

Johan Lampinen

Tom Nyman

Keijo Rainerma

työ

044 7133501

040 8049641

044 7133502

0400 188450

044 7133503

044 7133500

Diakoniatyöntekijät

Pasi Junnila	044 7133520
Sari Kujansuu	044 7133522
Saila Kuuskoski	040 8049643
Marika Paavilainen	044 7133521

Jumala auttakoon teitä, omaiset ja ystävät, turvautumaan Jeesukseen Kristukseen. Hän antakoon teille lohdutusta ja voimaa.

”Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa” (Fil.4:7).

Siunaustilaisuuden ohjelma

ALKUSOITTO _____

VIRSI _____

JOHDANTOSANAT

(RIPPI JA/TAI PSALMI)

RUKOUS

EVANKELIUMI

PUHE

(USKONTUNNUSTUS)

SIUNAAMINEN (saattoväki seisoo)

RUKOUS

ISÄ MEIDÄN –RUKOUS (yhteen ääneen)

HERRAN SIUNAUS

(LAULU- JA MUSIIKKIESITYS) _____

VIRSI _____

PÄÄTÖSSOITTO _____

Haudalla: KUKKATERVEHDYKSET (ellei ole sisällä)
VIRSI (esim. 377; 363; 548)

KUTSU MUISTOTILAISUUTEEN

VIRSI 377

Virsi voidaan laulaa myös sävelmällä 236.

377 = 472a

Ranskassa 1543

1. Sun hal-tuus, ra - kas I - sä - ni,
mä ai - na an - nan it - se - ni.
Mun sie - lu - ni ja ruu - mi - ni
sä Her-ra, o - ta suo-jaa - si.

2.
Mun sieluni ja ruumiini
sun omas ovat, Herrani.
Siis omas ota huomahas,
en pelkää sinun suojassas.

3.
Sun, Isä, tahtos tyytyen
saa sydän levon sulaisen.
Oot hädässä ja tuskassa
mun auttajani ainoa.

4.
Sen uskon, rakas Isäni,
vaan muista heikkouttani.
Sun lastas auta vaivassa,
suo ilo luonas taivaassa.

Nicolaus Selnecker 1578 ja Martin Moller
1587. Ruots. Haquin Ausius 1641, uud. Jesper
Swedberg 1694. Suom. virsikirjaan 1701. Uud.
komitea 1937.